

**Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 11 февралдаги
“Етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни
ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар
тўғрисида”ги ПҚ-4185-сонли қарори ҳақида**

Ижтимоий етимликни янада камайтириш, етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш механизмларини такомиллаштириш, уларнинг жадал ижтимоий мослашуви учун кенг имкониятлар яратиш, тарбия муассасаларининг иш фаолиятини яхшилаш, шунингдек жисмонан соғлом ва маънавий етук авлодни тарбиялашда оиланинг ролини мустаҳкамлаш мақсадида Вазирлар Кенгаши **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 11 февралдаги “Етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4185-сонли қарори ижро учун раҳбарликка олинсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг мазкур қарори билан:

а) Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Молия вазирлигининг:

2019 йил 1 мартдан «Меҳрибонлик» уйлари ва болалар шаҳарчаларининг раҳбар ходимлари ва тарбиячилари, шунингдек барча турдаги халқ таълими муассасалари тарбиячиларининг базавий тариф ставкасини 1,5 баробарга ошириш ва уни умумтаълим мактабларининг тегишлича раҳбар ва педагогик ходимлари базавий тариф ставкасининг 75 фоизи даражасида белгилаш;

2019 йил 1 октябрдан «Меҳрибонлик» уйлари, болалар шаҳарчалари раҳбар ходимлари ва олий маълумотли тарбиячилари ҳамда барча турдаги халқ таълими муассасаларининг олий маълумотли тарбиячиларининг базавий тариф ставкалари миқдорларини умумтаълим мактабларининг тегишли раҳбар ва педагог ходимлари базавий тариф ставкаларига тенглаштириш, бунда айрим фанлар чуқур ўргатиладиган ихтисослаштирилган таълим муассасалари тарбиячилари учун кўзда тутилган устамани бекор қилиш тўғрисидаги таклифлари маъқулланганлиги;

б) 2019 йил 1 мартдан бошлаб оилага тарбияга олинган (патронат) ҳар бир бола учун тўланадиган нафақа миқдори 1,33 баробарга оширилиб, 820 000 сўмни ташкил қилиши, кейинчалик инфляция ҳажмидан кам бўлмаган миқдорда ошириб борилиши;

2019 йил 1 октябрдан бошлаб жисмоний ёки руҳий ривожланишида нуқсони бўлган болалар учун ихтисослаштирилган давлат таълим муассасаларининг раҳбар ходимлари ва тарбиячиларига меҳнатнинг алоҳида шaroитлари учун ҳар ойда тўланадиган устама ҳақи лавозим маошининг 75 фоизи миқдорида тўланиши;

васийлик ва ҳомийлик органлари ходимларига ўз зиммасига юкланган вазифаларни бажариш билан боғлиқ транспорт харажатларини қоплаш учун ҳар ойда 170 000 сўм миқдорида компенсация тўланиши, кейинчалик инфляция ҳажмидан кам бўлмаган миқдорда ошириб борилиши;

болалар уйлари, ногирон болалар учун «Мурувват» интернат уйлари ҳамда сил касаллигига қарши болалар санаторийси тарбиячиларига тегишли тоифадаги давлат мактабгача таълим муассасалари тарбиячилари учун белгиланган базавий тариф ставкаси миқдорлари қўлланилиши;

оилавий болалар уйлари тарбияловчи ота-оналарининг базавий тариф ставкаси «Меҳрибонлик» уйлари тарбиячилари учун белгиланган базавий тариф ставкасининг икки баробари миқдорида ҳисобланади, бунда меҳнатнинг алоҳида шaroитлари учун амалдаги устама ҳақи бекор қилинади ва «Меҳрибонлик» уйлари тарбиячилари учун белгиланган ҳар йилги таътиллار, имтиёзлар ва кафолатлар бериш тартиби сақлаб қолиниши белгиланганлиги;

в) Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигига:

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Молия вазирлиги билан биргаликда бир ой муддатда «Меҳрибонлик» уйлари, болалар шаҳарчалари ва болалар уйларига 1 та психолог штат бирлиги, тарбияланувчилари сони 200 нафардан ортиқ бўлган «Меҳрибонлик» уйлари, болалар шаҳарчалари ва болалар уйларига 2 та психолог штат бирликларини киритиш;

Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги ва Молия вазирлиги билан биргаликда 2019 йил давомида «Меҳрибонлик» уйлари ва болалар шаҳарчаларида Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги Халқ таълимини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан замонавий компьютер синфларини очиш, тарбияланувчиларни замонавий компьютер дастурлаш кўникмаларига ўқитишни ташкил қилиш ва ахборот технологиялари соҳасида ёш мутахассислар тайёрланишини таъминлаш топширилганлиги;

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигига, манфаатдор вазирликлар, идоралар, Республика болалар ижтимоий мослашуви маркази ва бошқа жамоат ташкилотлари билан биргаликда оила институтини мустаҳкамлаш, ижтимоий етимликнинг олдини олиш, шунингдек «Меҳрибонлик» уйларини

босқичма-босқич кам комплектли болалар шаҳарчаларига ҳамда ижтимоий муассасаларнинг бошқа муқобил шаклларига ўтказиш мақсадида 2019 йил 1 июнга қадар муддатда 2019-2023 йилларда «Меҳрибонлик» уйларини ноинституционаллаштириш дастурини ишлаб чиқиш ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига киритиш топширилганлиги;

«Оила» илмий-амалий тадқиқот маркази, Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича республика кенгаши, Республика болалар ижтимоий мослашуви маркази билан биргаликда 2019 йил 1 июнга қадар муддатда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига болаларни тарбиялаш учун оилага қабул қилаётган (патронат) васий ва ҳомийликка номзодларни, фарзандликка олаётганлар ва оилавий болалар уйларининг тарбияловчи ота-оналарини танлаш ва кузатиб бориш тизимини такомиллаштириш бўйича таклифлар киритиш топширилганлиги;

Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги билан биргаликда бир ой муддатда Халқ таълими вазирлиги ва бошқа давлат органларининг «Ишонч телефонлари» орқали етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларга ёрдам кўрсатиш тизимини ташкил қилиш, шунингдек «Меҳрибонлик» уйлари ва болалар шаҳарчаларида зарур алоқа воситалари билан жиҳозланган алоҳида хоналар ажратилишини, «Ишонч телефонлари» узлуксиз ишлашини ҳамда улардан тарбияланувчиларнинг эркин фойдаланишини таъминлаш топширилганлиги;

г) Етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтириш бўйича «Йўл харитаси» иловага мувофиқ тасдиқланганлиги;

д) Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига:

оилавий васийлик ва ҳомийликнинг турли шаклларини яратишга кўмаклашиш;

2019 йил 1 июнга қадар «Меҳрибонлик» уйлари, болалар шаҳарчалари ва болалар уйларининг худудлари ва хоналарини видеокузатув камералари билан жиҳозланишини таъминлаш, видеоёзувлар махсус архивда камида бир ой давомида сақланишини назарда тутиш белгиланганлиги;

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ва Соғлиқни сақлаш вазирлигига «Меҳрибонлик» уйлари, болалар шаҳарчалари ва болалар уйларидаги видеокузатув камераларининг техник созлиги ва узлуксиз ишлашини, кейинчалик уларни Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ва Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимида архивлаштиришни таъминлаш топширилганлиги;

е) Васийлик ва ҳомийлик органлари, «Меҳрибонлик» уйлари, болалар шаҳарчалари, болалар уйлари ҳамда етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болалар учун бошқа тарбия муассасаларига:

давлат нотариал идоралари, Давлат хизматлари марказлари, ФХДЁ ва ички ишлар органлари, давлат тиббиёт ва бошқа муассасалар орқали етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни жойлаштириш билан боғлиқ ҳужжатларни расмийлаштиришда;

етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни ҳимоя қилиш мақсадида судларга ариза билан мурожаат қилишда давлат божи ва бошқа тўловлардан озод этилганлиги;

ж) Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига Молия вазирлиги билан биргаликда харажатлар сметасини шакллантиришда Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг соҳага ихтисослаштирилган муассасаларида тиббиёт тизими педагогик ходимларининг малакасини ошириш учун маблағларни назарда тутиши;

асосий ишидан ажралган ҳолда педагог ходимларнинг малакасини ошириш курсларига юборилган тингловчиларга ўқиш даврида асосий иш жойи бўйича ўртача иш ҳақи сақланиши;

з) Қуйидагилар учун Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси, вилоятлар, шаҳар (туман) ҳокимлари:

«Меҳрибонлик» уйларига кам таъминланган ва кўп болали оилаларнинг болалари ҳамда ота ёки онадан бирига эга болаларни вақтинчалик жойлаштириш бўйича қарорларнинг асослантилганлиги;

уй-жойга муҳтож сифатида ҳисобда турган етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларга ўз вақтида турар жойлар ажратилишини қонун ҳужжатларига мувофиқ таъминлаш учун шахсий жавобгар эканлиги кўрсатиб ўтилганлиги;

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасига етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларга турар жойлар ажратилиши устидан назоратни кучайтириш топширилганлиги;

и) Тижорат банкларига етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларга, шу жумладан улар тоифасига кирадиган 18 ёшдан 23 ёшгача бўлган шахсларга ёш оилалар учун назарда тутилган шартларда, кўп квартирали уйлاردан квартира сотиб олиш мақсадида имтиёзли ипотека кредитлари, шунингдек, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш учун кредитлар ажратиш тавсия этилганлиги;

етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларга уй-жой сотиб олиш учун ипотека кредитининг дастлабки бадалли Ўзбекистон ёшлар иттифоқининг Ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан тўлаб берилиши белгиланганлиги;

й) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни янада қўллаб-қувватлаш, уларнинг маиший ва турар жой шароитларини яхшилаш мақсадида, шаҳарлар ва қишлоқ жойларида арзон кўп квартирали уйлارни қуриш параметрларини шакллантиришда, 2020 йилдан бошлаб уй-жойга бўлган эҳтиёждан келиб чиқиб, етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум

бўлган болаларга имтиёзли ипотека кредити бериш асосида сотиш учун уйлар қурилишини назарда тутиши;

к) Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигига:

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ва Ўзбекистон ёшлар иттифоқи билан биргаликда бир ой муддатда тарбия муассасаларини тамомлаган етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларнинг ишга жойлаштирилиши устидан тизимли мониторинг механизмини ўрнатиш топширилганлиги;

Ўзбекистон Республикасининг «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қонуни янги таҳрирдаги лойиҳасини ишлаб чиқишда тарбия муассасаларини тамомлаган етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни ишга жойлаштириш бўйича қўшимча қафолатларни назарда тутиш белгиланганлиги;

л) Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги Ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан:

«Меҳрибонлик» уйлари ва болалар шаҳарчалари тарбияланувчиларини дастурлаш кўникмаларига ўргатиш ҳамда ахборот технологиялари соҳасида ёш мутахассисларни тайёрлаш мақсадида уларнинг Интернет тармоғига уланиши ва компьютерлар билан жиҳозланишини, бунда 10-11 синф ўқувчиларига «ахборот-коммуникация технологиялари» йўналишида етакчи ташкилотларда ишлаб чиқариш амалиётини ўташи учун шароитлар яратилишини;

электрон ўқув, шу жумладан компьютер дастурлаш ва ахборот технологиялар соҳасидаги материаллардан фойдаланиш мақсадида «Меҳрибонлик» уйлари ва болалар шаҳарчаларининг «ZiyoNET» таълим тармоғига уланишини таъминлаш топширилганлиги;

м) Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигига 2019 йил 1 апрелга қадар етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни уларнинг тутинган ота-оналари доимий прописка қилинган уй-жой майдонига доимий прописка қилинишини таъминлаш бўйича таклифлар киритиш топширилганлиги;

н) Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги мазкур қарорда кўзда тутилган тегишли чора-тадбирларни амалга ошириш учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин, шунингдек ҳар йили Давлат бюджети параметрларида ушбу кўрсатилган мақсадлар учун маблағни назарда тутиши;

о) Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигига манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритиш топширилганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

3. Етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтириш бўйича йўл харитаси иловага мувофиқ тасдиқлансин.

4. Шаҳар ва туманлар ҳокимликларига:

оилавий васийлик ва ҳомийликнинг турли шакллари яратишга кўмаклашиш;

2019 йил 1 июнга қадар «Меҳрибонлик» уйлари, болалар шаҳарчалари ва болалар уйларининг ҳудудлари ва хоналарини видеокузатув камералари билан жиҳозланишини таъминлаш, видеоёзувлар махсус архивда камида бир ой давомида сақланишини таъминлаш;

«Меҳрибонлик» уйларига кам таъминланган ва кўп болали оилаларнинг болалари ҳамда ота ёки онадан бирига эга болаларни вақтинчалик жойлаштириш бўйича қарорларнинг асослантилганлиги;

уй-жойга муҳтож сифатида ҳисобда турган етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларга ўз вақтида турар жойлар ажратилишини қонун ҳужжатларига мувофиқ таъминлаш учун шахсий жавобгар эканлиги кўрсатиб ўтилсин.

5. Қорақалпоғистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Кенгашига таклифлар киритсин.

6. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Вазирлар Кенгаши Раисининг ўринбосари М.Жуманов зиммасига юклатилсин.

Қорақалпоғистон Республикаси
Вазирлар Кенгашининг Раиси

Қ.Сариев

**Қорақалпоғистон Республикасида етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни
ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтириш бўйича
“Йўл харитаси”**

т/р	Тадбирларнинг номланиши	Амалга ошириш механизми	Молиялаштириш манбаси	Ижро муддатлари	Масъул ижрочилар
I. Етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болалар учун болалар тарбия муассасаларида тарбия жараёнининг самардорлигини ошириш					
1	Тарбияланувчиларнинг ижтимоий мослашуви ва касб-хунарни муваффақиятли танлаши, уларда ижтимоий ва ҳаётий кўникмаларни ҳосил қилиш мақсадида «Меҳрибонлик» уйларида, зарур моддий-техник база билан таъминлаган ҳолда, ўқув курсларини («Уй-рўзгор академияси») ташкил қилиш	Ташкилий чора-тадбирлар	Маҳаллий бюджет маблағлари	2019 йил давомида	Қорақалпоғистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги (А.Аяпов), шаҳар ва туманлар ҳокимликлари
2	«Меҳрибонлик» уйлари тарбияланувчилари соғломлаштириш оромгоҳлари ва шаҳар ташқарисидagi уйлarning моддий-техник базасини мустаҳкамлаш.	Ташкилий чора-тадбирлар	Давлат бюджети маблағлари	2020-2023 йиллар	Қорақалпоғистон Республикаси Инвестициялар бўйича қўмитаси (К.Садиков), Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги (Қ.Халмуратов), Молия вазирлиги (М.Соликов), Халқ таълими вазирлиги (А.Аяпов), шаҳар ва туманлар ҳокимликлари

II. Жамиятда ижтимоий етимлиكنи профилактикага қилиш ва олдини олиш				
3	<p>Куйидагиларни назарда тутган комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш:</p> <p>болалари «Меҳрибонлик» уйлари ва болалар шахарчаларига вақтинча жойлаштирилган кам таъминланган, кўп болали оилалар, шунингдек ёлғиз ота-оналарни ижтимоий қўллаб-қувватлаш; оғир ҳаётий вазиятга (хавф-хагар гуруҳига) тушиб қолган оилаларни аниқлаш, уларга ижтимоий-моддий, рухий-педагогик, ахборот ва ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш, ишга жойлаштириш ҳамда имтиёзли кредитлар олишда ва бошқа муаммоларини ҳал этишда қўмаклашиш орқали ижтимоий етимлиكنи профилактикага қилиш ва олдини олиш бўйича чора-тадбирлар;</p> <p>янги тутилган чақалоқдан воз кечиш, оилавий нотинчлик ва болаларни ота-оналаридан ажратишни профилактикага қилиш, оилани лозим даражада ижтимоий-ҳуқуқий ва рухий-педагогик қўллаб-қувватлашни таъминлаш ҳамда ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум этиш ҳолатлари сонини камайтириш.</p>	Ташкилий чора-тадбирлар	-	<p>2019-2020 йиллар давомида</p> <p>Шаҳар ва туманлар ҳокимликлари, Халқ таълими вазирлиги (А.Аялов), Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги (У.Сабуров), Ички ишлар вазирлиги (А.Темирханов), Адлия вазирлиги (С.Худайбергенов), «Махалла» жамғармаси (Т.Романов), Ўзбекистон ёшлар иттифоқи ҚР Кенгаши (А.Данияров), Хотин-қизлар қўмитаси (З.Ибрагимова), «Оила» маркази ҚР бўлими (М.Утепбергенов), манфаатдор вазирлик ва идоралар</p>
III. Бошқа йўналишлар				
4	<p>Тарбия муассасаларини тамомлаган етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган (уй-жойга муҳтож бўлганлар сифатида ҳисобда турганлар) болаларнинг уй-жой билан</p>	Ташкилий чора-тадбирлар	-	<p>2019 йил 1 июлга қадар</p> <p>Шаҳар ва туманлар ҳокимликлари, Халқ таълими вазирлиги (А.Аялов), Олий таълим муассасалари, Касб-хунар</p>

5	таъминланганлигини ўрганиш, уларни уй-жой билан таъминлаш чораларини кўриш.	Ташкилий чора-тадбирлар	-	2019 йил давомида	таълими бошқармаси (Қ.Қанглибеков)
	Тарбия муассасаларини тамомлаган етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни иш билан таъминлаш.				Қорақалпоғистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги (У.Сабуров), Халқ таълими вазирлиги (А.Аяпов), Олий таълим муассасалари, Касб-хунара таълими бошқармаси (Қ.Қанглибеков) Шаҳар ва туманлар хокимликлари, Ўзбекистон ёшлар иттифоқи ҚР Кенгаши (А.Данияров), Хотин-қизлар кўмитаси (З.Ибрагимова)